

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרה"צ רב' שכטר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

חז"ק אדם שנזרע זלזל

שאלה: היות שבאמריקא בכמה מדינות התירו ההשתמשות במעראוואנא, רבים רוצים לדעת אם לפי דיני התורה ג"כ יש להתירו או לא.

תשובה: איתא בזמ' אבות (פ"ג מ"י) ששינה של שחרית ויין של זיהרים הם מהדברים שמוציאים את האדם מן העולם. כלומר, שהקב"ה זרע את האדם זלזל חלקים, דהיינו, כזר-דעת וזעל בחירה (עיין ספר משך חכמה, לזראשית א: כו), והישן יותר מדי, הרי הוא מצטל מעליו את דרגתו זו, אפילו אם רק לפי שעה, וכן השותה יין יותר מדי - עד כדי להשתכר - אפילו במקצת, דבר זה אסור. ועיין במה שכתב בזה הג"ר משה פיינשטיין ז"ל בתשו' אגרות משה (יו"ד ח"ג סי' לה).

ובחולין פ' גיד הנשה (לא:): הסבירו בעובדא דפ' וילא, שראה יעקב בחלומו קולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ומלאכים עולים ויורדים בו, שמתחילה עלו להסתכל בדיוקנו של מעלה, שפני אדם הנמצא על כסא הכבוד היינו דמות דיוקנו של יעקב אבינו, והבינו היאך שיש לזן-אדם הזה פוטנציאל נפלא וכשרונות עצומים, ואח"כ אותם המלאכים ירדו למטה, להסתכל בדמות דיוקנו בפועל-ממש, לראות אם מנצל הוא את כל אותם הכשרונות, ומנאווה ישן, ובקשו להרגו על כך שחשבו עליו שהוא ישן יותר מדי, והנה ד' נצב עליו. ר"ל, על יעקב - (ולא על הסולם) להגן עליו מסכנת המלאכים, שהוא ית' ידע שאינו ישן יותר מדי, אלא רק כפי הצורך. (ועיין בספר נפש החיים שער א' פ"ג, ובס' כתב סופר עה"ת פ' וילא). ונראה פשוט שהוא"נ צסמים כגון מעראוואנא, שמצטלים, אפילו אם רק לפי שעה, את מצבו של האדם כזר-דעת וכזעל בחירה, שגם זה בכלל אסור הוא.

ואף בפורים שהוצא לדינא זשו"ע סוף חלק או"ח דמנחה לצסומי, כזר כתב שמה הרמ"א שאין הכונה להיות שכור כשכרותו של לוט, אלא רק שישה יותר מלמודו, ואחר שיצרך זרהמ"ז ילך לישון קצת. וידוע מהג"ר וועלוול ז"ל, ששמע להדיא זרמז"ס דאין מקיימים מנחה זו (לצסומי בפוריא) אלא דוקא תוך הסעודה, שזריכים לאכול זשר ולשתות יין מדין שמחה, וכמזואר גם זשו"ע (סי' תרצו סע' ז) לענין חונן, והיין יהי' עד דלא ידע, ולפי גירסת הגאונים זגמ' פסחים (סח:): חזת הסעודה בפורים הוא כמו זשזועות - יום שניתנה בו תורה, זזגמ' שבת (פח.). הזינו זפסוק קימו וקבלו, שקיימו מה שקבלו כזר, שהיתה עוה"פ קבלת התורה זרצון, זזשעת מעה"ס היה שלא זרצון, וכזברי הרמז"ן (סו"פ משפטים) עה"פ ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו, והעירו ע"ז רז"ל, מכאן שעושים סעודה לגמרה של תורה, (וכזר כתבנו מזה בארוכה זס' זעקצי האלן סי' ל"ט אות י"א), והיא סעודה רצינית ואין זה חלילה וחלילה זזחמינה של העלוואי"ן (ליל קודש) של היהודים.

ובזעירותי, כשהייתי תלמיד זשיזבה, היו שרים (בפורים) את השיר זיידש "גייט א גוי אין שענקיל אריין...אוי שכור איז א גוי, שכור איז ער טרינקען מיז (כך היה המצטא) ער וייל ער איז...גייט א ייד אין בית מדרש'ל אריין...כאפט ער דארט א קדושה'לה אריין...ניכטער איז א ייד, ניכטער איז ער דאווענן מיז ער... " והג"ר דוד ליפשיץ ז"ל היה תמיד מפסיק להמנגן באמצע ומתקן את הלשון - דאווענן וייל ער. ואז לא היה הו"א שזן-תורה ישתכר (מלזד בפורים), ועתה, זעו"ה ראיתי, זין באמריקא וזין זא"י, היאך זזני ישיבות שותים יי"ש הרבה הרבה יותר מן הצורך עד כדי לזטל מעליהם את מצבם ודרגתם של

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרה צבי שכטר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

בר-דעת ובעל בחירה. אזי לעינים שכך רואות.

וכל המדובר הוא רק במשתמש ביי"ש ובמערכת אוטומטית של לנורף רפואה, אבל כל שהוא לנורף בריאות הגוף פשיטא דשרי, וכידוע שבזוהלאז'ין היו מקפידים שכל התלמידים הלומדים בלילה מחוייבים היו לישון ביום, וכל הלומדים ביום היו צריכים לישון בלילה, (עיין בספר מקור ברוך).

צבי שכטר
אדר השני, תשפ"ב